

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:
Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilvántartás és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 10—
Fél évre . . . . . 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítanak.

Nyilvántár poltóra 50 fillér.

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és lapnyelvényes:
STRAUSZ SÁNDOR.

Az egységösen vezetett háború.

A központi hatalmak ellen mostanában keleten és nyugaton lékevesztett dühvel indított támadásokat a Themse, Szajna és Tiberius partjain eszelték ki a múlt télen.

A Dardanellák mellett és Macedóniában szenvedett katasztrófális vereségek, Szerbia, Montenegró és Északalbánia elvesztése után az antántbeli külpolitikuskok, hadvezérek és organizátorok hol Londonban, hol meg Párisban vagy Rómában összeültek a zöld asztal mellé és kisütköztek, hogy a kudarcokat a hadviselés egységességének a hiánya okozza. Csak ezáltal juthattak a »belső vonal« birtokosai abba az előnyös helyzetbe, hogy oda, ahol éppen megtámadják őket, tolerót vonhatnak össze.

Ez ellen csak egy hatásos szer létezik: valamennyi antánthadsereg egy időben támadja meg a központi hatalmakat és koncentrikusan hatoljanak előre mindaddig, míg végcéljukat elérték; azaz legyen egység a vezetés, az akarat, a győzelem!

Ezt a tavaszi és nyári hadjáratokra kiadott jelszót nagy lelkesedéssel fogadták az ellenséges államokban s mint nagyszörű új ideát ünnepezték. Pedig ez az eszme már öregebb fél emberöltőnél; hiszen Edvárd király bekerítési tervének a plágiuma. Nem új már azért sem, mert — mint a francia vezérkar nyilatkozta bevallotta — az volt a terv, hogy amikor 1914. augusztus elején nyugaton az első katonák Németország ellen fordult, ugyanaz nap keleten az első muzsik sülte el a fegyvert és a mindent letipró em-

beráradat nem áll meg előbb, míg a szövetségesek a berlini császárpalotában kezét nem nyújthatnak egymásnak.

A koncentrikus támadáshoz azonban nemcsak támadók, hanem olyan megtámadottak is kellene, akik az ilyen eljárást türik. Hogy mi ezt a szép tervet nem engedjük megvalósítani, mutatja, hogy kezdettől fogva mi irányítottuk a hadműveleteket, melyeknek színterét — a hírhedt muszka gőzhenger elpusztítása után — az ellenségek országaiba helyezték át. Másfél évig hiába bibelődtek antánték az egységes front problémájának a megoldásával. Az egységes támadásnak az 1916-ik esztendőre kiesztelt terve is dugába dőlt; — meghiusították a népek Verdun megrohanásával és mi azaz a hatalmas csapással, melyet az olaszokra az Etsch és a Brenta közén mértünk.

Végre azonban mégis annyira vitték, hogy egyidőben döngessék muszkák, franciák, angolok és taljánok védelmi frontjainkat és görcsösen keressenek egy áttörésre alkalmas pontot, amelyről kiindulva hatálos döntést intézhessenek szívünk ellen. Ez a világhistoriai jelentőségű igyekezet eddig sikerrel nem járt. Most azonban »egységösen« akarják megoldani magasztos feladatukat. Óriási lendülettel csapott Bruszilov Luck és Keletgalícia határai felé, a Bukovinában pedig közel a Kárpátok faláig hatoltak az oroszok. De a védők ellentámadásai mind hatásosabbakká válnak és Bruszilovnak sehol és sehogysem sikerül az áttörés. Védelmünk meghiusította az oroszok részletműveletekre szélforgácsolt támadási akcióját.

Délnyugaton, az Etsch és a Brenta között, Cadorna kezdetben nem is akarta elhinni, hogy helyesebbnek találtuk kinyúló elős vonalunkat neki átengedni és csak amikor erről meggyőződött, jelentkezett nagysietve győzőként és kísérte meg frontunk megrövidített részét tényleg birtokába venni. Látva, hogy kísérlete és az áttörés nem sikerülhet, tovább lövöldözötti Görzöt.

Az angolok is megrökönyödve tapasztalják, hogy a franciák társaságában megkezdett offenzívájuk korántsem halad előre oly vehemens gyorsasággal, mint azt biztosan remélték és előre hirdették, mert a német dió sokkal keményebbnek mutatkozott, semhogy azt akár angol, akár francia ököli feltörhetné.

Most tehát az antánthadseregek egységösen harcolnak, de közülök egy sem juthat előre úgy, amint arra az egységes hadviselés tervének kifejtése alkalmával fogadkoztak.

Nem lehetetlen, hogy a tulzott remények összezsugorodása végre is ki fogja józanítani ellenségeinket és belátva a további vérontás haszontalanságát, a rettenetes küzdelem meddőségét, több hajlandóságot fognak mutatni arra, hogy a végfordulatot ne a csatatereken, hanem ott keressék, ahonnan a háború kiindult: a zöld asztalok mellett.

A harcok hevességét fokozni már alig lehet. A háború, úgy látszik, elérte tetőpontját és érett a döntésre, mely reánk nézve csak kedvező lehet. Lesz-e elég bátorsága az ellenséges diplomáciának, hogy amit gyakorlatosan összekotyvasztott, azt meg is egye? Most még csak a szabad elhatározás bátor-

Ismeretség az orosz fronton.

Írta: Kormány Endre.

Északi harctér, 1916. június.

Számításomon felüli gyorsasággal látom viszont Oroszországot rövid két év alatt immár harmadszor. Olyan nyugalommal foglalom el helyemet, mintha valami fürdőn telepedném le évről-évre. — Már az újonddis vázálásával sem hat, pedig újat látok mindig, de nem bánt túlságosan a kíváncsiság. — Otthon sokszor mondták, tanuljak oroszul — hasznát láthatom; de nem volt kedvem belekezdeni. — Előre azt sem tudtam, hogy melyik harctérre kerülök — ha tudtam volna, hogy az én sorsom mindenképpen orosz — bizony nem sajnáltam volna az időt és fáradságot.

Az a terület, hol most vagyok, annyira csendes, hogy az orosz tanulás s katonai teendőim teljesítése mellett még leírásokra is jut idő. — Haditudósító annyi van, hogy én inkább saját hadjárataimat írom le, mint a seregekét. — Ilyen önző vagyok — s ami még ennél is nagyobb hiba, indiszkrét leszek. — Katonatiszténél való barátságomat írom le. Enyhítő körülmény, hogy orosz tiszt felesége.

Natasát bájos fiatal lánynak néztük mindnyájan messziről. Bájos is volt, fiatal is volt, de nem lány, hanem asszony. Nem régen mehetett férjhez, mert még nagyon is gyermek volt s nagy — csakis fiatal házassághoz illő szerelemmel be-

szélt az uráról, ki után a frontra mert menni. — A szép asszonyka is a lövészárkokban töltött pár hetet s mikor az ura küldte haza, nem akart róla hallani sem. Mit csináljon otthon, hisz neki senkije sincs — végig nézi az ütközeteket. Lesz, ahogy lesz; de haza nem megy.

Hiábavaló volt a férfi minden ellenkezése, a hűséges kis társ kitartott mellette.

Nem tudom, meddig tarthatott ez az állapot — de egy rövid ideig tartó verekedésünk után az asszonyka ura is foglyul esett. A fogolycapat már közel járhatott a magyar határhoz, mikor Natasa asszony megjelent árkaikban. A felsőbb parancsnokságot kereste, hogy visszakérhesse urát.

Udvariasan felajánlottam szolgálataimat s ígertem a kalandozást. Azt mondta, fáradt, kimerült, a feje fáj — nem-e pihenhetné itt ki magát? — Földalatti lakásom két szobából állott, tehát természetesen szívesen átadtam az egyiket. — Deszkából öszetákoltt ágy, mosdó, asztal s padok voltak benne. — Natasa el volt ragadtatva a szoba eleganciájától s azt mondta, itt egész jól meg lehetne lakni.

Kérem, ha nem kémkedési szándékkal jár itt, maradjon, ameddig jól esik. Meglátja, milyen kedélyesen élünk mi. Itt a közelben van a gyermeklakás, vidám kis kadetok laknak benn. Átjönnek hozzám, mikor csend és nyugalom van. Kártyázunk, szakközünk; az egyiknek hegedője is van — jól játszik s énekel.

— Majd én is kísértem, szeretek énekelni — szölt Natasa.

Most már éreztem, hogy köztünk fog maradni. Örültem neki s gondoltam, milyen irigylet pási leszek én, ha majd bejelentem, hogy a legbájosabb orosz fogoly az én őrzetem alatt van.

Megmondtam, hogy a férje után most már minden lépés hiábavaló, mert a transzportot rég utnak bocsájtottuk.

Kissé nehezen bár, de belenyugodott és megállapodtunk abban, hogy a legközelebbi ütközetig itt marad s ha valami sebesülést kapok ő is megy Magyarországra s én segítségére leszek férje felkeresésében.

Átadtam szobámat, magam az első szobámban telepedtem le, mely addig a fogadósoborom volt. Ide jöttem vendégeim; itt is voltak kényes-riség készíttette butorok — sőt még tükör is volt.

Szolgámat beküldtem, kérdezze meg öngyűségét, hogy nincs-e szüksége valamire? A gyerek nagyt nézett s még nagyobb, mikor megírtta vendégemet. Egy kicsit benn volt, de nem tudták megérteni egymást. Tehát bekopogtam én.

Az orosz sapka az asztalon volt — a kabát az ágyra terítve s zsebeiből toalettcikkeket húzott ki Natasa. A formátlan kabátban is bájos volt, most elragadó lett. — Könnyű szövettel készült utazóruha simult karcsu alakjára s hosszú arany-szőke haja a vállára omlott. Feszitlenül rendezgette a fűrtöket s mosdóvizet kért.

Behoztattam a tükört s ennalót is kértem.

Mindent elfogadott — viselkedését már szinte nőietlennek, különösnek találtam. — Gondoltam,

- 4.) List iz bojnog polja. (Vu taboru. S. A.) S popravkami bude dobra.
- 5.) Havas eső csapkod. (Vu taboru. O. J.) Lépés mészli su vu pšeni, ali na mlakvu vizu se pašaju. Morti ni ju po korvatekim jesiku bolje ispisati mogli.
- 6.) List iz špitala. (K. Gy.) — Pripovest iz bojnog polja. (M. P.) — Pšelem junačka. (E. A.) — Pšema taborka. (K. A.) Redi se ne slažeju. Nedaju se popraviti.
- 7.) Pšelem od rezervistah. (N. J.) — Pšema tugujuća. (N. F.) — Pšelem od mladoga junaka. (T. M.) — Pšema taborka. (D. V.) Morti budu se popraviti dale.
- 8.) Našim vojnikom. (Kiszabadka. K. M.) Pruduga je. Drugač bude dobra. Malo budemo ju pokratili.
- 9.) Pšelem od regrutov. (Botornya. S. J.) Budemo ju vu novine deli.
- 10.) Sprječavanje Andraša soldata. (Tótszerdahely. B. R.) Izlaxila bude.
- 11.) Pšelem od mladih regrutov. (Ligetvár. M. L.) Dobra bude za novine.
- 12.) Pšema od mladih regrutov. (Bocskaihegy. S. L.) Izlaxila bude.
- Dobili smo još vnoqe pšeme, koje budemo drugač prečitali. Prošli bi naše čitatelje, koji nam pšeme pošiljaju, da bi svoje pšeme svi na vekšega papira napisali, pak lepše. Nekoji na ficlek papira pišeju pšeme, pak tak nepazljivo, da čele pšeme moramo na novo prepisati, drugač jih nebi vu štampari čitali mogli. Prepisanje pšemah nam vnoqoga truda podaje.
- Svim skupa pozdravi! (M. J.)

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	36 50
Rozs	Hrż	29.—
Arpa	Ječmen	29.—
Zab	Zob	28.—
Kukorica uj	Kuruza suha	30.—
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah žuti	40.—
Vegyes bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	52.—
Lenmag	Len	52.—
Tökmag	Koščice	110.—
Bükköny	Grahorka	30.—

Egy nyomdász és egy papírkereskedőtanuló felvétetik

Strausz Sándor

könyv- és papírkereskedésében, könyvnyomdájában Csáktornyan.

POZOR SELJACI I TRALCI!

Dok zaliha traje prodaje se izvrstan

PAMUK ZA TKATI.

Osim toga preporučam veliko = skladište syakovrstnog = **PLATNA I CIPELA.**

Trgovina

k „Varaždinskoj Jeftinoći“

Lazar Deutsch, Varaždin,

— Petrovičev trg broj 6. —

Értesítés.

Van szerencsénk t. betevőink tudomására hozni, hogy a pénzviszonyoktól indíttatva, f. év augusztus hó 1-től betéteink kamatlábát 4 1/2%-ra leszállítottuk.

Új betéteket csak 4%-kal fogadunk el.

Perlak, 1916. július 10.

Alsó-Muraközi Takarékpénztár
részvény-társaság Perlakon.

Legújabb háborús térképek!

Bródy-féle **EGYPTOM és a NILUS KÖRNYÉKI ORSZÁGOK HÁBORUS TÉRKÉPE. KISÁZSIA és a BAGDADI VASUT HÁBORUS TÉRKÉPE.**

Ara 1.50 kor.

Bródy-féle **SZALONIKI és KÖRNYÉKÉNEK HÁBORUS TÉRKÉPE.**

Ara 1.— kor.

Kapható:
Fischel Fülöp (Strausz Sándor)
könyvkereskedésében - Csáktornyan

A világháború

minden mozzanatáról

bő,

eredeti,

megbízható,

kimerítő

értesülésekkel, térképekkel, magyarázatokkal szolgál az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

olvasóinak.

Előfizetési árak:

Egy hónapra K 2.80 Félévre . . . K 16.—
Negyedévre K 8.— Egész évre K 32.—

Megrendelő cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA

Budapest, VII. Rákóczi-út 54 szám.

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak, nyilatkozatok és hirdetések.

Telefon szám 34.

MURAKÖZ

magyar és horvát nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre . . . . . K 10—
Fél évre . . . . . 5—
Negyed évre 2-50
Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések jutányosan számítanak.

NYILTÁR PÓTLÓRA 50 SZÁR.

Főszerkesztő:

ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Kiadó és felelős szerkesztő:

STRAUSZ SÁNDOR.

Az egységesen vezetett háború.

A központi hatalmak ellen mostanában keleten és nyugaton fékevesztett dühvel indított támadásokat a Themse, Szajna és Tiberius partjain eszelték ki a múlt télen.

A Dardanellák mellett és Macedóniában szenvedett katasztrofális vereségek, Szerbia, Montenegró és Északalbánia elvesztése után az antántbeli külpolitikuskok, hadvezérek és organizátorok hol Londonban, hol meg Párisban vagy Rómában összeültek a zöld asztal mellé és kisütköztek, hogy a kudarcokat a hadviselés egységességének a hiánya okozza. Csak ezáltal juthattak a »belső vonal« birtokosai abba az előnyös helyzetbe, hogy oda, ahol éppen megtámadják őket, tolerót vonhatnak össze.

Ez ellen csak egy hatásos szer létezik: valamennyi antánthadsereg egy időben támadja meg a központi hatalmakat és koncentrikusan hatoljanak előre mindaddig, míg végcéljukat elérték; azaz legyen egységes a vezetés, az akarat, a győzelem!

Ezt a tavaszi és nyári hadjáratokra kiadott jelszót nagy lelkesedéssel fogadták az ellenséges államokban s mint nagyszerű új ideát ünnepezték. Pedig ez az eszme már öregebb fél emberöltőnél; hiszen Edvárd király bekerítési tervének a plágiuma. Nem új már azért sem, mert — mint a francia vezérkar nyilatkozta bevallozza — az volt a terv, hogy amikor 1914. augusztus elején nyugaton az első katonák Németország ellen fordul, ugyanaz nap keleten az első muzsik süti el a fegyvert és a mindent letérő em-

beráradat nem áll meg előbb, míg a szövetségesek a berlini császárpalotában kezét nem nyújthatnak egymásnak.

A koncentrikus támadáshoz azonban nemcsak támadók, hanem olyan megtámadottak is kellene, akik az ilyen eljárást türik. Hogy mi ezt a szép tervet nem engedjük megvalósítani, mutatja, hogy kezdetől fogva mi irányítottuk a hadműveleteket, melyeknek színterét — a hrhedi muzsika gőzhenger elpusztítása után — az ellenségek országába helyeztük át. Másfél évig hiába bibelődtek antánték az egységes front problémájának a megoldásával. Az egységes támadásnak az 1916. ők esztendőre kiesztelt terve is dugába dől; — meghiusították a népek Verdun megrohanásával és mi azáltal a hatalmas csapással, melyet az olaszokra az Elsch és a Brenta közén mértünk.

Végre azonban mégis annyira vitték, hogy egyidőben döngessék muzsikk, franciák, angolok és taljánok védelmi frontjainkat és görcsösen keressenek egy áttörésre alkalmas pontot, amelyről kiindulva halálos döfést intézhessenek szívünk ellen. Ez a világhistoriai jelentőségű igyekezet eleddig sikerrel nem járt. Most azonban »egységesen« akarják megoldani magasztos feladatukat. Óriási lendülettel csapott Bruszilov Luck és Keletgalicia határai felé, a Bukovinában pedig közel a Kárpátok faláig hatoltak az oroszok. De a védők ellentámadásai mind hatásosabbakká válnak és Bruszilovnak sehol és sehogysem sikerül az áttörés. Védelmünk meghiusította az oroszok részletműveletekre szétforgácsolt támadási akcióját.

Délnyugaton, az Elsch és a Brenta között, Cadorna kezdetben nem is akarta elhinni, hogy helyesebbnek találtuk kinyúló előlő vonalunkat neki átengedni és csak amikor erről meggyőződött, jelentkezett nagyszívesen győzként és kísérte meg frontunk megrövidített részét tényleg birtokába venni. Látva, hogy kísérlete és az áttörés nem sikerülhet, tovább lövöldözötti Görzöt.

Az angolok is megrökönyödve tapasztalják, hogy a franciák társaságában megkezdett offenzívájuk korántsem halad előre oly vehemens gyorsasággal, mint azt biztosan remélték és előre hirdették, mert a német dió sokkal keményebbnek mutatkozott, semhogy azt akár angol, akár francia ökök feltörhették.

Most tehát az antánthadseregek egységesen harcolnak, de közülök egy sem juthat előre úgy, amint arra az egységes hadviselés tervének kifejtése alkalmával fogadkoztak.

Nem lehetetlen, hogy a tulzott remények összezsugorodása végre is ki fogja józanítani ellenségeinket és belátva a további vérontás haszontalanságát, a rettenetes küzdelem meddőségét, (őbb hajlandóságot fognak mutatni arra, hogy a végfordulatot ne a csatatereken, hanem ott keressék, ahonnan a háború kiindult: a zöld asztalok mellett.

A harcok hevességét fokozni már alig lehet. A háború, úgy látszik, elérte teltpontját és érett a döntésre, mely reánk nézve csak kedvező lehet. Lesz-e elég bátorsága az ellenséges diplomáciának, hogy amit általában összekotyvasztott, azt meg is egye? Most még csak a szabad elhatározás bátor-

Ismeretség az orosz fronton.

Írta: Kormány Endre.

Északi harctér, 1916. június.

Számításomon felüli gyorsasággal látom viszont Oroszországot rövid két év alatt immár harmadszor. Olyan nyugalommal foglalom el helyemet, mintha valami fürdőn telepedném le évről-évre. — Már az ujdonság varázsával sem hat, pedig újat látok mindig, de nem bánt túlságosan a kíváncsiság. — Otthon sokszor mondták, tanuljak oroszul — hasznát láthatom; de nem volt kedvem belekezdeni. — Előre azt sem tudtam, hogy melyik harctérre kerülök — ha tudtam volna, hogy az én sorsom mindenképpen orosz — bizony nem sajnáltam volna az időt és fáradságot.

Az a terület, hol most vagyok, annyira csendes, hogy az orosz tanulás s katonai teendőim teljesítése mellett még leírásokra is jut idő. — Haditudósító annyira van, hogy én inkább saját hadjárataimat írom le, mint a seregeket. — Ilyen órák vagyok — s ami még ennél is nagyobb hiba, indiszkrét leszek. — Katonatiszténél való barátságomat írom le. Enyhítő körülmény, hogy orosz tiszt felesége.

Natasát bájos fiatal lánynak néztük mindnyájan messziről. Bájos is volt, fiatal is volt, de nem lány, hanem asszony. Nem régen mehetett férjhez, mert még nagyon is gyermek volt s nagy — csakis fiatal házassághoz illő szerelemmel be-

szélt az uráról, ki után a frontra mert menni. — A szép asszonyka is a lövészárkokban töltött pár hetet s mikor az ura küldte haza, nem akart róla hallani sem. Mit csináljon otthon, hisz neki senkije sincs — végig nézi az ütközeteket. Lesz, ahogy lesz; de haza nem megy.

Hiábavaló volt a férfi minden ellenkezése, a hűséges kis társ kitartott mellette.

Nem tudom, meddig tarthatott ez az állapot — de egy rövid ideig tartó verekedésünk után az asszonyka ura is foglyul esett. A foglyocapat már közel járhatott a magyar határhoz, mikor Natasa asszony megjelent árkaikban. A felsőbb parancsnokságot kereste, hogy visszakérhesse urát.

Udvariasan felajánlottam szolgálataimat s ígértem a kitalozást. Azt mondta, fáradt, kimerült, a feje fáj — nem-e pihenhetné itt ki magát? — Földalatti lakásom két szobából állott, tehát természetesen szívesen átadtam az egyiket. — Deszkából öszetákoltt ágy, mosdó, asztal s padok voltak benne. — Natasa el volt ragadtatva a szoba eleganciájától s azt mondta, itt egész jól meg lehetne lakni.

— Kérem, ha nem kémkedési szándékkal jár itt, maradjon, ameddig jól esik. Meglátja, milyen kedélyesen élünk mi. Itt a közelben van a gyermeklakás, vidám kis kadetok laknak benn. Átjönnek hozzám, mikor csend és nyugalom van. Kártyázunk, szakkozunk; az egyiknek hegedője is van — jól játszik s énekel.

— Majd én is kísérem, szeretek énekelni — szölt Natasa.

Most már éreztem, hogy köztünk fog maradni. Örültem neki s gondoltam, milyen irigyelt pasi leszek én, ha majd bejelentem, hogy a legbájosabb orosz fogoly az én őrzetem alatt van.

Megmondtam, hogy a férje után most már minden lépés hiábavaló, mert a transzportot rég utnak bocsájtottuk.

Kissé nehezen bár, de belenyugodott és megállapodtunk abban, hogy a legközelebbi ütközetig itt marad s ha valami sebesülést kapok ő is megy. Magyarországra s én segítségére leszek férje folkeresésében.

Átdartam szobámat, magam az első szobámban telepedtem le, mely addig a fogadósoborom volt. Ide jöttem vendégeim; itt is voltak kényes-riség készítetté butorok — sőt még tükör is volt.

Szolgámat beküldtem, kérdezte meg öngyűségét, hogy nincs-e szüksége valamire? A gyerek nagyot nézett s még nagyobb, mikor megkérte vendégemet. Egy kicsit benn volt, de nem tudták megérteni egymást. Tehát bekopogtam én.

Az orosz sapka az asztalon volt — a kabát az ágyra terítve s zsebeiből toalettcikkeket húzott ki Natasa. A formálisan kabátban is bájos volt, most elragadó lett. — Könnyű szövetségből készült utazóruha simult karcu alakjára s hosszú arany-szőke haja a vállára omlott. Fesztelenül rendezgette a fűrtöket s mosdóvizet kért.

Behoztattam a tükört s ennalólót is kértem. Mindent elfogadott — viselkedését már szinte nőietlennek, különösnek találtam. — Gondoltam,

sága kell ehhez, később igen könnyen bekövetkezhetik, hogy a tehetetlenség gyáva-sága fogja erre kényszeríteni.

Szereteladományokat a frontra szállít a Hadségőrző Hivatal!

Átvételi különítménye, IV. Váczinca 38 sz.

KÜLÖNFÉLÉK.

Mikor lesz már egyszer ünnep?!

A letaposott föld felett,
Ember!... látsz-e még zöld helyet?
— Caupa vér, ... vér és temető...

Zúg és zokog a világ már,
Csak a csörgő csontú halál
Sandt: vigyorogva reánk.

Arat a halál a s nép hull!
— Mondd, óh sugd meg te nagy Hadúr:
Mikor lesz már egyszer ünnep?

Néd az árva gyermekeket,
Kiknek sajtó szívük égét,
S panaszuk földet ostromol.

Néd a fátolt hordó anyát:
Tört szemében mily nagy a vád
S ajkán a habzó őrzőgés?!

Látod a földült világot?
Melyet nagy hatalmasságod:
Vészbe, gyászba, nyomorba vitt!

Pergő lánggal ég, vért izzad.
Visong, rozsket terhe alatt...
Már-már pokol lesz maholnap!!

Pokol lesz maholnap, ... pokol,
Ahol majd senki sem tombol:
Hol a szív s lélek már halott...

Hajdnyák Sándor.

— **Hivataláthelyezés.** A Csáktornya járási főszolgabírói hivatal helyiséget változtatott. A Wlassits Gyula utcai Molnár-féle házból a Zrínyi téri Neumann Miksa-féle házba költözködött át. A főszolgabírói hivatal f. hó 13-ika óta ebben a házban működik.

— **Kitüntetés.** Gasparich György táborigaznád, lapunk kiváló munkatársa, aki a háború kezdete óta teljesít harctéri szolgálatot,

kiváló érdemeinek elismeréséért a lelkészi érdemkereszt II. osztályát piros felhő szalagon kapta meg. Hasonlóképpen a lelkész öccsét, Gasparich József 31. táb. vadászóhadnagyt, is a második Sgoum Laudiszealis a katonai érdemkereszt harmadik osztályával tüntették ki. A kitüntetett főhadnagy azonban, sajnos, orosz fogságban várja igazságos fegyvereink döntő győzelmét.

— **Hősi halál.** Megla Ferenc 20-as gyezredbeli hadapród hősi haláláról már megemlékezünk, a részletekre vonatkozólag egy hadnagy privát levele alapján pótlólag még írhatjuk, hogy Megla június 11-én pünkösd vasárnap, roham közben súlyos haslövést kapott, mire hátraszállítása után Janovka nevű községben június 12-én meghalt. Ott lett eltemetve a többi 20-as honvéd társai mellett. Megla Ferencet bajtársai nagyon sajnálták, mert nagyon derék, kedves és bátor fiatal ember volt. Kitüntetésre is javasolták már májusban, de szegény Megla Ferenc nem érthette meg azt, hogy a vitézségi érmet a mellére tűzzék.

— **Halálozás.** Pozsgár Gyula dr. csáktornyai ügyvédet mélyeségben fájdalom érte. Elsősülőt György fiacskája, háromnapos korában, rövid, de kínos szenvedés után e hó 16-án jobblétre szenderült. Nyugodjék békeben.

— **Kitüntetés.** Ifj. Pataky Kálmán tüzer-önkéntes altisztet, Pataky Kálmán csáktornyai polg. isk. igazgató fiát, az ellenség elől tanusított vitéz magatartásáért az ezüst vitézségi éremmel tüntették ki. Az alig 19 éves ifju hős a kitüntetést a Tarnopol körüli harcokban érdemelte ki.

— **Levél orosz fogságból.** Mráz Jenő őrmester, csáktornyai kereskedő, a bukovinai harcokban orosz fogságba esett. Hozzá tartozó a napokban levelet kaptak tőle, amely szerint Mráz mostan az oroszországi Kazánban tartózkodik mint fogoly s jól érzi magát.

— **Kitüntetés.** Magdalenics János népfőlköltő Dezsériakról az orosz harctéren tanusított vitézségeért az ezüst vitézségi éremmel tüntették ki.

— **Köszönetnyilvánítás.** Dr. Wolf Béláné úrnő 10 K-t, továbbá a napokban Csák-

tornyan járt méltóképpen mérnök úr 8 K 34-t adományoztak a Vörös Kereszt csáktornyai főkegyeleme javára, mely adományokért köszönetét nyilvánítja: az elnökség.

— **Hangok orosz fogságból.** Harasin Rezső, a csáktornyai Strausz cég nyomdásza, orosz fogságba esett. Az oroszországi Ljubim-ból június 18-án feje, hogy ott egy nyomdában dolgozik s magát jól érzi.

— **Közérdekeltségi akció.** Fejér Jenő tak. p. főkönyvelő lelkes kezdeményezéséből a csáktornyai tak. pénztárak Csáktornya polgárságának egyévi háztartási lisztszükségletét biztosítani készülnek. Most folyik összefirása a lisztszükségletnek, melyet a takarékpénztárak a csáktornyai uradalomtól vásárlandó búza örletésével szereznék be a polgárság részére.

— **Állandó mozi.** A Rákóczi-utcai állandó mozgószínház mai előadásainak műsora: Caltarából C-tinjébe (hadi híradó); Az 1111. számú kötvény (szenczácios detektívdráma 3 felv.); Amor inkognitóban (vígját. 3 felv.) — Az ópium sátna, az emberi szenvedelmek tükre — jön!

— **Főlis gabona és liszt beszoigaltása.** Közönlíre tételük, hogy az 1915. évi termésből származó mindazon buza, roza, kétszeres, zab és mindennemű lisztkészletek, amelyek a malmokban, köz- és magánraktárakban, a kereskedőknél találtaknak, még pedig tekintet nélkül arra, vajjon a Haditermény Részvénylarsaság számára lefoglaltak vagy sem, továbbá amelyek eddig be nem jelentettek és végül amelyek a termelőknél a gazdasági és háztartási szükségletre rendezészerűleg és hatóságilag tartani engedélyezett mennyiségeken túl találtaknak a közigazgatási hatóságokkal egyetértőleg, közvetlenül a birtokosnál, esetleg karhatalom alkalmazásával rekviráltassék. Nem képezheti azonban rekvirálás tárgyát a belügyministerium által a haditermény útján a polgári lakosság közzelemezésére már kiutalt készletek. Felkéri a fentli rendelkezésből kifolyólag Csáktornya előjárósága Csáktornya közönségét, hogy feles készletét közcélokra már a rekvirálás előtt felajánlani szíveskedjék.

jó lesz kissé vigyázni s elhatározom, hogy valami csellel kutatást rendezek.

Kimentem újból, pihenést ajánlva a kis jóvevénynek. — Elgondolkodtam kissé s gondolataimat két kadét látogatása zavarta meg.

— Gyerekek, ha tudnátok, ki van hálószo-bámban?

— Csak nem valami kis nő? szól az egyik — a másik ezalatt bekukkant egy keskeny kis részen s óvatosan tapsolva — ragyog arccal jelentí — egy gyönyörű szép szőke kislány alszik édesen az ágyon.

A másik eltaszítja a résztől s ő áll oda. Nem győzők felelni a kérdésekre: Ki ez — honnan került ide — mióta van itt, milyen nemzetiségű stb. stb.

Komolyan kell csendre intenem a gyerekeket. — Gyertek kártyázni. Leülünk s nekem szokott módon kedvez a szerencse. — Minden pénzét elnyerem már a két fiúnak — magam is meg-sokallom s felhagynak a játékkal.

Újra a résnél teremnek s alig várják Nas-tyenka ébredését, ók már nagyon szeretnék ismer-ni. — Megint kérdeznék.

Tudom egyik kis kadétról, hogy a német tudása gyatra. Rajjesztek — az orosz asszonyka s jól beszél németül.

— Komolyan? — akkor tanulnom kellene, de hol szerezek könyvet?

— Nekem van egy kicsi, hiányos szótáram, neked adom, ha szerzel valami kis orosz könyvet.

Eltűnik s-én jót mosolygok rajta, pedig ma-gam sem vagyok külömb. Én is csak Natasa ked-véért akarok pár orosz szót megtanulni, biztosan örülne neki.

A másik fiu még mindig talál kérdeznivalót s fél, hogy valami viccet csinálók velük.

Nemsokára megjelenik ám az én kis kadé-tom orosz könyveskével; átadom neki a németet; papírt, ceruzát veszünk elő s mi ketten tanulásba kezdünk. A harmadik vetélytárs pedig hűségesen őri Natasa álmát. A haszontalan nem jelentette nekünk az ébredés pillanatát.

Halk kopogás s Natasa az alvás után még sokkal szebb volt. Bemutatom neki a fiukat — hisz a fiuk már úgy is tudják, hogy ki a szőke asszonyka. Együtt beszélgetünk s egyszerre oroszul érdeklődöm Nastyenka hogyléte iránt.

— Kak pozsvajetje?

— Szposzjibó — chorosó — mondta, egész boldogan.

A gyerekek ott vacsoráztak, aztán elküldtem őket Natasával, hogy mutassanak meg neki egy-és más, amíg elvégezem dolgomat. Azt is meghagy-tam, hogy félóránál tovább ne merjenek elmaradni. Megnéztem ez idő alatt Nastjenka holmiját, de semmi, de semmi gyanusát nem találtam. Nyu-godtam vártam tehát vissza. A két kadét csak az ajtónyílásig kísérté s aztán eltávozt.

Kellemesen éltünk így egymás mellett hete-kig. Kis pajtásom jól érezte magát. Mindig volt társaság. Akadtak komoly és érdekes dolgok is. Nekem is kellemes volt így a tábori élet. Front-

mögötti kirándulásokat rendeztünk csapatostól s nem gondoltunk arra, hogy ez rosszabbra is fordulhat. Szép tavaszi idő s nemcsak szürke kato-nákat, hanem virágokat is láttunk.

Juniusi estén erős közeli ágyudörgés táncol-tatta meg lakásunkat. Nastyenka ajkai elfehéred-ték. Óriási zavargások voltak, hosszú ideig tartó tüközetek s kis Nasztjenkám egyszer csak eltűnt. Védett helye volt, de szíve talán mégis az orosz hősközvonzotta. — Nekem fájt kissé a hűtlensége, hiszen másképp egyeztünk meg. — Senki sem látta, senki sem tud róla. — Nekem még semmi bajom sem történt. — Őrzöm Nasztjenka bájos emlékét, tanulok tovább oroszul — ime írtam s kívánom hogy akadjon még egy ilyen tudóstani-valóm, mielőtt lelé a muszka!

Egyik dunántúli fogolytábor tisztipavillonjában szomorúan járkál egy szőke gyermekarcú orosz tiszt. Ő sem hirt nem kaphat, sem életjelt nem adhat magáról. Csak várja az idő mulását. Gyakran néz, a karján arra a kis gyöngyökkel ki-rakott órára, melyet Natasa tett a csuklójára ta-lizmánnal, mikor először indult harcba.

Hol és merre lehet a babaasszony?

Találkoznak-e még az életben?

Vajjon sokat sír, szomorkodik utána?

Még az óra is, mintha azt ketyegné halkán

•Hol van... hol van... Natasa? —

— **Értesítő.** A csáktornyai m. kir. áll. elemi népiskolába az 1915—16. tanévi beíratkozott 268 fiú és 256 leány, akik közül 56 vidékről való tanuló volt. A tanítás az iskolában sok vesződséggel járt, mert az elemi iskola épületét póttartalékkórháznak használták ebben az évben is így az egyes osztályokat a város külföldre helyiségeiben szétszórtan helyezték el. A tanítás évi eredménye azonban az értesítő jelentése szerint kielégítő, ami a sok évi gyakorlattal bíró tanítók lelkiismeretes kötelességérzetének a fáradságot nem ismerő ügybuzgalmának köszönhető. A tanulók közül 57 nem volt osztályozható kimaradás, elköltözés vagy betegség miatt. Felsőbb osztályba léphet 405 tanuló. Az iskola tanítói, ifjúsági és szépirodalmi könyvtára 5408 kötetet magába foglaló 2726 tétből áll, mely kb. 9000 K értékét képvisel. 39 szegény tanuló különféle jótékony forrásokból a tél folyamán felruháztak. Az év végén pedig 180 K pénzzutalmat osztottak ki 20 tanuló között; 6 tanuló könyvjutalmat kapott. Az elemi iskola tantesztülete 9 tagból áll. Az iskola igazgatója Polyák Mátyás.

— **A 19 évesek bevonulása.** A legutóbbi pótszemlére besorozottakat nem egyszerre hívják be. Egyelőre csak a 19 évesek behívási idejében állapotok meg. A 19 éveseket a megállapodás szerint augusztus elsejére hívják be.

— **Az élő sertés és sertéstermékek maximális ára.** Zala vármegye aispánja, szakfőnök véleményének meghallgatása után, a ministerium által az élő sertésekre követhető legmagasabb árt a következőképp állapította meg: 1. A 60 kg.-nál nehezebb, de legfeljebb 90 kg. súlyú sertésnek ára élő-súly kilogrammonként 6 K 12 f. 2. Bármily súlyú sertés (60 kg.-tól feljebb) levágás céljából való vágósúly kg. ára 6 K 13 $\frac{1}{2}$ f. A leölt sertéseknek egészben, vagy féldarabokban való adás-vételére nézve a legmagasabb ára kg-onként 6 K 80 f. A disznósírnak, szalonnának, sertésusnak és sertésusból készült árúknak kiskereskedelmi forgalomban való eladási ára közvetlenül a fogyasztó részére, kilogrammonként a következő összegekben állapítottat meg: olvasztott disznósír 980, hár és egyéb olvasztatlan disznósír 955, friss, nyers szalonna 9—, elkészített, sózott, füstölt, paprikás, főzött és egyéb csemege szalonna 969, lőporlyú préseltetlen 4-15, sertésus 7—, máj 4-20, tüdő 3-50, kocsonyahús 5-25, Bűrke 3-85, vese és velő 5-60, füstölt karaj 11-37, füstölt lapocka 11-37, füstölt oldalas 10-50, sonka (pácolva és füstölve) nyersen 13-12, sonka főzve 15-75, husos kolbász 9-62, májas kolbász 6-12, füstölt husos kolbász 12-25, kis pár virsli —35, nagy pár virsli —70, disznósajt 8-75, nyári szalámi 12-25 K.

— **A háború.** Gyilkos harcok folynak mindenfelé, de döntő sikereket egyik fél sem aratott a múlt héten. Ránk nézve a legfontosabb harcok Bukovinában folynak. Az oroszok a Kárpátokon való áttörést erőszakolják, de vitéz katonáink ugy Delatynánál, mint a Beszterce völgyében kemény ellenállást tanúsítanak. Prislop körül is erős a küzdelem. Az oroszoknak óriási veszteségeik vannak. Volhyniában Luck, Stochod, Bucsa birtokait sok vér folyik mindkét részről. — A francia harcszinterén elképzelhetetlen harcban állanak az ellenfelek. A Somme folyónál az angolok vesztesége

200000 emberre rög. Az angol offenzívának semmi eredménye, előrehatolni nem tudnak. Legtöbb részbe a Longueval birtokait vívott harcok kerülnék. Verdun körül pedig a némelek ezalatt folyton előre nyomulnak. Legnagyobb sikert értek el eközben akkor, amikor Souville erődjét elválták. — Legényesebb sikert a múlt héten a törökök mutathattak fel, akik az olaszokat döntőleg megverték Tripolisban. Mizrata mellett vívták a törökök a csatát, mely az olaszok megfutamodásával végződött. A törökök 200 olasz tisztet és 6000 főnyi legénységet fogtak el és 24 ágyut ejtettek zsákmányul. A partvidéken már egyetlen olasz sincs. — Az olasz harctéren keményen védekeznek csapataink. Az orosz offenzíva miatt defenzívára szorítkoznak vitézeink.

— **A gabonanemek maxímálása.** A hivatalos lap kormányrendeletet közöl a buza, rozs, kétszeres, árpa, zab és köle-ért követhető legmagasabb árak megállapításáról. A rendelet szerint a Duna jobb partján a buza ára jul. 16-tól dec. 15-ig 4150, dec. 15-ike után 3750 K. Rozs és kétszeres jul. 16-tól dec. 15-ig 34 dec. 15-ike után 31 K. Árpa jul. 16-tól dec. 15-ig 33, dec. 15-ike után 30 K. Az árak 76 kg.-os buzára, 71 kg.-os rozsról értendők. Az árpánál és zabnál a súlymennyiség nem jön tekintetbe. Amennyiben a búza hektoliterének súlya 76 kg.-nál nagyobb, 76—78 kor-ig minden kg. után 20, további 3 kg. súlykülömbözettel; 81 kg.-ig 15 fillérrel emelkedik. Ha a búza súlya 76 kg.-nál kisebb, a megállapított legmagasabb ár a hl. súlykülömbözethez 1—1 kg.-ja után 73 kg.-ig 20, azontul 71 kg.-ig, kg.-ként 30 fillérrel csökken. Ha a búza 20% több idegen keveréket tartalmaz, 100 kg.-ként 30 fillérrel le kell vonni. Ha a rozs hektoliterének súlya 71 kg.-nál nagyobb vagy kisebb, a megállapított legmagasabb ár a hl. súlykülömbözethez 1—1 kg.-ja után, de legfeljebb 3 kg. súlykülömbözettel 15 fillérrel emelkedik, illetőleg csökken. A köles legmagasabb árát métermázasnként 40 K-ban állapították meg. A maxímált egységárak magukban foglalják a rakodó állomáshoz való szállítás költségeit is, zsák nélkül, az átvétel helyén és készpénzfizetés mellett történt eladás esetére kell érteni. Aki magasabb árt követel vagy elfogad, kihágást követ el és 6 hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. Nem büntetendő az, aki a követelt árt a rendelet ellenére megfizette, ha a kihágást a hatóságok hatáskörébe tartozik.

— **Csak a hadiözvegyek kapnak trafikjogot.** Amint illetékes helyről jelentik, Teleszky János pénzügyminiszter egy konkrét esetről kifolyólag kimondta, hogy a jövőben kizárólag elhalt katonák özvegyei kapnak trafikjogot. Egyben a pénzügyminiszter utasítást fog kiadni, hogy vendéglők, kávéházak a trafikot a hadiözvegyek trafikjában tartoznak beszerezni, ha ilyen van az illető helyen.

— **Az új tíz koronások.** A magyaroszátrák bank a jelenleg forgalomban lévő tízkoronás papírpénzt bevonja s e hó 24-én kezdi meg az új tízkoronások kibocsátását. Az új tíz koronásról a bank a következő leírást adja: A bankjegy 150 milliméter széles és 80 milliméter magas és egész terjedelmében vízjeles papíron készül. A nyomás színe kétféle, azonban az oszátrák és magyar

oldal rajza és színe is teljesen ellátó. Az új bankjegy ízenőt milliméterrel hosszabb a réginél, de a magassága ugyanakkora. A magyar oldal balsarkában áll a magyar szent korona kék színnyomattal, a jobb sarokban pedig egy gyereklő.

— **A Vasárnapi Ujság.** A háborús felvételeknek ismét pompás sorozatát közli a harctéren küldött munkatársaitól Balogh Rudolftól és Jelfy Gyulától, kik mellett az amatőrök is gazdagították e szám illusztrációk tartalmát. Szövegrészeiben Havas Aliz nagy feltűnést keltett új regényének a „Szent Borbála képe”-nek és Walter Bloem „Az elvesztett haza” című regénye fordításának folytatását közli. Benedek János hazafias költeménye a magyar tanítókról, Szöllösi Zsigmond tárcája, s a rendes heti rovatok: a háború napjai, irodalom és művészet, Sakkjáték, Halálórák stb. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 60 korona, Világkróniká-val együtt hat korona. (Budapest, IV., ker., Egyetem-utca 4.)

— **Fém tárgyak rekvirálása.** A honvédelmi miniszter 11057. sz. min. rendelete értelmében azok az iparúzők és kereskedők, akik a korábban kiadott rendelet értelmében az abban felsorolt fém tárgyakból raktáron lévő készletük egyharmadrészét beszolgáltatták, kötelesek megmaradt készletüknek ismét egyharmadát beszolgáltatni. Egyekben pedig általában, ha az igénybevétel alá eső mosó, gyümölcsbefőző, takarmányfőző vagy egyéb üstök birtokosai azok pótlásáról nem gondoskodtak volna, kérelmekre a pótlásról az átvételi bizottság gondoskodik. A beszolgáltatás ilyen esetben csak a pótlásra szolgáló árú beérkezése után fog elrendelést. Használatlan üstökért csak térítés jár. A fém tárgyak beszolgáltatására nézve Csáktornya község előjárósága közhírré teszi, hogy a fém átvételi bizottság f. hó 25-én a csáktornyai járásközégre vonatkozólag megkezdte működését. Amiórt is újabb figyelmezteti Csáktornya nagyközség lakosait, hogy beszolgáltatni köteles fém tárgyaikat jogosítva vannak a fém átvételi bizottság működésének megkezdése előtt, a fémközpont részéről megbízott Rosenberg Rezső fémbevéltő helybéli vaskereskedőnél megvételre felajánlani. Bövebb utbaigazítás az előjáróságnál nyerhető.

— **A Nő feminista folyóirat** legújabb száma kölcsönösen a neveléssel foglalkozó körök érdeklődésére számíthat. A polgári iskolai reformról a leányneveléssel kapcsolatosan érdekes fejtegetés jelent meg a lapban. HACKER BORISKA: „háború és iskola” címen követel iskolareformokat. SZEGVÁRI SÁNDORNÉ az ifjúság védelmezéséről írt. OVIDAMOSON svéd író egy feledésbe ment békekongresszusra hívja fel a figyelmet. Cikkekben Hugó Victor nagy francia írónak szerepléséről van szó. SZENDE PÁL cikke a legértékesebb munkák egyike; széles látókörű fejtegetései mellett, számszerű adatokkal bizonyítja be, hogy a dolgozó nő, a vagyonnal rendelkező és a vagyontalan nő is milyen egyforma mértékben veszi ki részét az ország terheinek viseléséből, anélkül, hogy egyforma elbánásban részesülne. A magas színvonalu lap júliusi száma valóban a legnagyobb érdeklődésre tarthat igényt. Előfizetési ára fél évre 250 kor. Mutatványszámot kétféleképp küld a lap kiadóhivatala: Budapest, V., Mária Valéria-u. 12.

— **Ki akar posta és távirtdaműszerés lenni?** A posta és távirtdaműszaki főfelügyelőség javító műhelyeihez (Budapest IX. Gyáli ut. 20.) f. é. szeptember hó folyamán 10 bentlakó és 10 kintlakó tanoncz vétetik fel, kik posta és távirtdaműszerészekké fognak kiképeztetni. A kérvények július hó 25-ig nyújthatók be. Tanoncz csak az vehető fel, ki a közép, vagy polgári iskolának legalább négy osztályát sikerrel elvégezte és 16 évét még nem töltötte be.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika vu Csáktornya.

Izdateljstvo:

knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznane pošiljaju.

na hrvatskom i mađjarskom jeziku izlazeći društveni, znanstveni i povući, i list za pak izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cina je:

Na čelo leto . . . . K 10—
Na pol leta . . . . 5—
Na četvert leta . . . 2-50
Pojedini broji koštaju 20 fill.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Čegoverni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SÁNDOR.

Surađnik:
SRÁY FERENCZ.

MEDJIMURJE

Ruse tiraju iz Bukovine.

Svaki den naši novi napredki vu Bukovini i pri Galiciji. - Nemeć si je velike pod vodom plivajuće morske ladje zazidal. - Nove porcije za velike trgovce i za druge bogataše. - Veliki talijanski zgubiček. - Grčki kralj vu velikom pogibelju. - Žereće bitke od Lucka na zapad. - Kaj su šteli rusi? - Nemške pozicije pod zemljum.

Kaj stojimo na bojuom polju?

(M. J.) Rusi bi radi nazaj dobili one zemlje, koje smo mi i nemci od njih vre lani odzeli. Zbog toga su počeli veliku navalu proli našimi potvrđjenimi dekungi. Kak smo vre javili, pri Bukovini i dalje gori pri Galiciji su s tak velikom silom i jakostjom vdrli na nas, da smo morali vu sto kilometrov dužini popustiti i naše dekunge ostaviti. Pri dekungih smo malo vojnikov imeli proti rusu, tak je spametneše bilo, da su naši generali naše čete nazaj polegnuli.

Rus se je jako veselil, gda je videl, da mu mi nazaj damo nekoje zemlje vu Bukovini i vu Galiciji.

Vu svojim novinami je veliku larmu napravil i zlagal se, da je od nas više, kak 200 jezer vojnikov odzel. A vezda se je dokazalo, da svega skupa nismo tuliko vojnikov imeli vu naših dekungih pri Galiciji i pri Bukovini, kuliko on veli, da je polovil.

Rus se nije dugo veselil, ar smo vu prvim tijeđnu Julija meseca mi i nemci hitro tuliko vojnikov poslali vu Galiciju i Bukovinu, da smo mogli ruse nazaj prelistnuti i do vezda smo vre više, kak polovicu od nas nazaj zete ruske zemlje opet osvojili. Vu tem poslu smo rusu takve vudarce dale, da je vezda opet slab.

Rusi su 27 ga juniuša vu dvema mēstih hteli prek karpatskih planinah vu Mađjarsku. Jeden put rad bi bil iz Kumpolina čez planinah vu Dornavratru, drugi put rad bi bil iz Seletina poljeg Moldova potoka vu Kirlibabu došli.

Nadzapovedništvo naših šeregov je videlo, kaj hoće rus, pak je 6 ga juluša dočekalo neprijatelja pri Kirlibabi i ovdj ga krvavo nadvladalo. Naši drugi šeregi su pak pri Jakobinju, Pozoritlu i pri Zadovu dočekali ruse i ovdj jih naharili tak, da je najveći del izmed njih med planinama svoju smrt našel. Naši i nam na pomoć došli nemški šeregi vezda nedaju, da bi rus svoje šerege opet skup spravil, nego je tiraju vun iz Bukovine.

Rus se vezda grozi, da bude vu dru-

gh mēstih, gde su nemške čete, velike navale počel. Ali se niti nemci nebojiju njega.

Hvalja budi Bogu, opet je taborska sreća s nami i kaj su malo od nas rusi odzeli vu Bukovini i vu Galiciji v zadnjih dnevih junija, vre davaju nazaj, ar nas je s nemskimi šeregi dosta, da jih prevladati moremo.

Nemeć je opet pokazal, da je spametn narod. Kak nam je poznato, englez je hotel nemšku trgovinu s Amerikom, pak s drugimi orsagi preprečiti i vuništiti i svojim morskimi ladjami je pazil, da Nemška iz Amerike nikakvu robu nedobi, pak niti vu Ameriku poslati nemre.

Nemci nikomu nikaj nēsu rekli, nego su pred jednom letu tajno takve velike ladje počeli zidati, koje budu pod morjom plivale. Gda su te velike ladje gotove bile, naklali su jih s kajkakvom robom, pak jih liho na put pustili pod vodom. Nišće neje znal od toga izvun vlade i izvun velikih trgovcov. Gda su ladja vre daleko na morju bile, onda su se ober vode pustile, pak plivale prama Ameriki. Ako su nemški mornari, koji su te ladje vodili, gde na morju druge ladje vidli, ili ako su vihri bili, onda su se opet pustile pod vodu, pak ovak srećno dospeli vu Ameriku. Deset dni su te ladje trebale, dok su vu Ameriku došle. Polovicu puta su pod vodom, polovicu pak ober vode plivale. Vezda su si vu Ameriku robu nakladali, pak se voziju nazad vu Nemšku s amerikanskom robom.

To se zna, da su englezi, pak francuzi strašno srditi, da su jih nemci svojom pametjom prevladali, pak se groziju, da budu te nemške trgovačke ladje vuništili. Ali proti tomu i Amerika protestira, ar i on treba takvu robu, koju on nema, na priliku farbe i drugo svačesa. Pak ako bi francuz, pak englez hotel kaj napraviti proti ovim ladjam, nemre nikaj, ar se one vltoneju pod vodu, tam pak jih nemreju nikakve neprijateljske ladje najti. Čeli svet se čudi na znanstvu nemškoga naroda, s kojom je opet nekaj takvoga iznašel, kaj bude celomu clovečanstvu, gda budu opet mirna vremena, na neizmerno veliki hasen, ar budu svi na-

rodi od vezda takve ladje zidale, kojim morski vihri nikaj nebudu škoditi mogli. Gda bude se morje burkalo, onda budu se te ladje pod morje pustile, pak dalje plivale vu tihoj vodi, gde nema vihra. Do vezda su male podvodne morske ladje se takaj skrili mogle vu vodi, ali ove su neprijateljske velike vojničke ladje podvrtale svojim kugljami. Vezda je nemška znanost iznašla, da se i takve pod vodom plivajuće velike ladje moreju zidati, koje budu clovečanstvu na veliki hasen.

Kaj pak, ako si je nemeć mnogo takvih ladjah zazidal za to, da svoje vojnike pod vodom vu Englezku pošle, koja zemlja je s morjom obkoljena?! Kaj bu onda? To je zrok, da je englez srdit i da se po glavi čose?!

Vu Taljanskoj nema nikaj novoga, ar to, da su taljani svaki den biti nije nikakva novost. Naši vojnici tvrdo držiju vu svojih rukah one zemlje, koje su od taljana vu mesecu majuju i juniušu odzeli.

Vu Budimpešti su naši ablegati vu prošlim tijeđnu spravičće držali, vu kojem su dokončali, da budu oni veliki trgovci, koji su iz taborskih trgovinah millione i millione si zaslužili, budu iz ovih millionah morali i orsagu nekaj dati putem nove porcije. Poveksala bude se takaj čena štemplinov, žganice i t. d. drugih dohodkov. Bogataši, pak veliki trgovci naj samo daju nekaj i orsagu, koj jih brani od neprijatelja. To je pravično. Od siromaka niti na dalje ne bude orsag više porcije potrebuval, kaj je do vezda plaćal. I to je pravično!

Kak je Blücher svoju pipu zgubil.

Najprije moram povedati, tko je bil taj gospodin Blücher.

Anda Blücher je bil pruski general najviše soldačke časti, iliti maršal. To je bil junak u boju od riedkosti, koj nije nikada za svog života iz bitke retriral tak, da se je u obće govorilo, da neprijatelj nezna jeli Blücher ima hrbta i ledja, jer ih nije nikada videl, a njega samoga su njegovi soldati nazvali »general Vorwärts« iliti po hr-

vatski »general napred.« Blücher je bil ozbiljan ali dobrog srca gospodin, koj je svoje soldate svojom diecom nazival, kak u svoje doba pri nas pokojni maršal grof Radetsky, pak je stoga bil tak med soldati kak od ciele Pruske i izvan granicah visoko stovani i obljubljeni gospodin.

I grof Plessen na Ivenaku u Meklenburzkoj bil je njegov veliki stovatelj; pak ga je jednoč pozval k sebi na svoje imanje. Blücheru je bilo odredjeno, da u Teterovu, u niekoj ošteriji, gde su bile za njega sobe priredjene, odsedne, a onde će ga kočija grofova čekati, kojom će se na grofovo imanje na Ivenak odvesti.

To je bilo sve tak liepo po grofu Plessenu uredjeno, a Teterovčani pak su to saznali, pošto i onak nije bila nikakova tajna. Pak kako je Blücheru bilo sve, malo i veliko sklonu i sve ga je štovalo, na to rekuč obožavalo, to su dobri Teterovčani hoteli tomu svojem obljubljenomu staromu gospodinu pri dolazku nekakovu svečanost prirediti, pozvali sve stanovništvo, da im se pridruži, školska dieca da stanu u špalir, odličnici da drže govore, a narod da kriči »Vivat!« I tako da proslave čim svečanije knežev dolazak — Blücher je bil knez (Fürst). Cieli Teterov je bil na nogah! A kad je taj znameniti dan došel, hitili su se prvaci varaša u svoje svečane frakove, varaški plebanuš u atlasnu reverendu, a isti zvonar je na se hitil črlenoga kepenjčeka, u kojem obučen u cirkvi k oltaru dvori. Vatrogasci i strielci su oblekli uniforme, strielci oboružani puškami iz starih vremen, koje su se prije spružile, nego je bilo vrijeme, hvala Bogu bez nesreće ktomu su se mlade dievojke oblekle u bielinu vienci na glavi, kak da dođu iz Bistrice domov, školska dieca u svetešnjoj opravi i t. d. —

Ali tko pak se je najbolje svietil, to je bil policajni službenik. Njegov modri Waffenrock sa crvenim golerom bil je gizdavo cvietjem nakinčen, iz svake gumbovne luknjice je kakov cvietek van lukal; dapače iz dugih čizmenik sarah je iz svake po jedan snopič cvietja van strčal tojest zateknjen bil. Pred svojom kućom iliti ošterijom, u kojoj će knez Blücher odsiesti, je stal ošterijaš, te se je zgledaval gore dole, za da mu vrijeme prođe u načekivanju.

Ali zalibože, u tom hvale vriednom pripravljanju za čim s najnji doček velezaslužnoga muža se je, kak navadno svuda, gde svi na jedan krat govore, malo nepozarumljenje dogodilo, — taj sjajni doček i pozdrav bil je odredjeni za jedno uru kasnije, jer tak su izračunali, kada će maršal u Teterov prispieti. Anda nije nikomu u oči padalo, da je jednu uru prije, kočija stala pred ošterijom, u kojoj će Blücher odsiesti, em ih je više došlo iz bližnje okolice, da junaka i njemu upričenu paradu vide. U toj kočiji je sedel jedan stari, civilno oblečeni, bielimi lasni i mustaci. Obtefen je bil u jednostavni smedji kaput, na glavi je imal istolakovu smedju suknenu kapu, a k tomu je baš ugodnom zadovoljnostju kadil iz pipe.

Viernomu policajnomu slugi, kad je to spazil, su se pričeli lasi u vis zdigati od prevelikog začudjenja, kak ježu budli, kad se s lisicom sretno, jer se mora znati, da je u ono vrijeme bilo u Teterovu pušenje na ulici prepovedano. Bilo je očito, da ov stari, u kočiji iz pipe pušeci gospodin mora

stranjski biti, pošto za tu prepovied nije znal. Kakti jastrebn na svoj plien, zruši se policajni sluga na njega te mu oduzme iz ustah pipu kriknuvši:

»Sim s pipom!«

Blücher, jer on sam je taj stari pušeci gospodin bil, predal je smiešeci se pipu policajnomu slugi a pri tom mu je bilo baš drago, da ga ovde nitko nepozus. Policaj jako je sa konfisciranom pipom slavodobitno otišel dalje.

Ali još je gorje došlo. Kad je Blücher u ošteriji hotel u svoje sobe zajti, zapričtil mu je ogorčeni ošterijaš to riečni, da su te sobe priredjene za drugoga gospodina, a ne za njega, on se neka tamo na kraju hodnika u jednoj maloj sobi neka nastani, ako hoče, ako pak neće, more slobodno i dalje, oditi.

To pak je Blücheru bilo ipak malo odviše. Posve na kratko se obrne na Plessenovoga kućiša, koj je po njega u Teterov došel, i koj je tam okolo postajal te gledal dolazeće i odlazeće, a poznal ga je po črlenom kaputu i visokim skrļjakom s karkardom, ili barem si je misil, da bude to valjda grofa Plessena kućiš.

»Jeli si ti iz Ivenaka?« — zapita ga Blücher.

»Jesam!« — odgovori ov.

»Ja sam Blücher, hitro složi kola i konje te gledaj da čim prije od ovud oti demo, ovde mi se čini, da su svi ponoreli!«

Morete si misliti kakova Markova senja je čsterjaša spopala kad je to čul. On je odmah svojoj gospodji naredil, da liepmi riečni i molbami žadrži, maršala dok je on k purgarmajstru odbiežal. I izbilja, na skoro su se tu sakupili — purgarmajstor, varaški tanáčsoši strielci kompanija, svećenici, školska dieca, počastne dievojke u bielini, vienci na glavah, gradjanstvo i narod. Napravo je isla u gali oblečena gospa purgarmajstorica, te je nosila na svilnem vanjkšu pipu na kratkom kanšu.

Dubokim naklonom i proseč m pogledom ponudila je taj instrument za kaditi, njegovomu bivšemu vlasniku natrag, dočim se je gradski načelnik priredil na zamašni govor, koj je dokončal tim, da bi junak izvolil »zmožno-uzvišenu pipu« opet u svoj posied preuzeti, a varašu milostivo odprostiti. Pravi i jedini griješnik u toj stvari bi ipak bil jedini policaj, preko kojega neka knez svoju srditost i odsudu izreči izvoli. I u tom već su ga pred kneza maršala dopeljali, na hrbet svezanimi rukami i povrh toga još mu je po trbuhu dole vuže viselo, koje je imal okolo vrata svezano, kaj je znamenovalo, da je za svoj grieh galge zaslužil. Siromak je drhtal na cielom tielu, a koliena su mu se hotela u zgibi sklenuti, kak žepni nož kad se zatvori. Okolo njega su se natiskavali: njegova žena i njegove sedmero diece, koji su plačuci strašnu zagalusnu viku delali. To strašno jedikovanje maršal već nije bil mogući poslušati.

»Ja sam pušil. Taj čoviek ima pravo. On je svoju dužnost podpuno vršil!« — veli i pruži mu jedan dukat kakti batrivost za pretprljeni strah. Kad pak je onda gospodin polgarmester hotel opet govora držati, pretrgel mu je rieči maršal, zagrli gospu polgarmestericu, koja je još uvijek vanjkša sa pipom držala, te joj nekoliko čvrstih kuščov pritisne na usta, a onda hitro skoči

u kočiju i konji zagrabe, da je ispod kopitah iakrinje letelo.

Teterovci su anda si slobodno konfisciranu pipu zadržali, te su ju na jednom počastnom miestu sahranili — u cirkvi.

Em. Kollay.

Kipi iz Bukovine.

Rusi vu Bukovino velike kojeneinki čete su poslali, koje vnogo menjših štukov imaju sobom. Kozaki avikam sobom pelaju ove štuke, koje je jako fletno moći nastaviti i ako se gde bitka započne, odmah moreju strėlati iz njih. Orijaskim kozackih četam je to cilj, da našim nedaju mira, i da poleg toga nebi se mogli namestiti. Štēm hočeju pešičkim pomagati, da skim ležesi posel bi imali pešički kad je do stigneju.

Kak vojuje kozak. Opet su se znova počele već poznate bitke. Kozaki bi svigdi s orijaskami četami hitro šteli vu naše jarke vdrli i ravno poleg toga vnogi i vnogi poleg svoje nepazlivosti tam ostavi zube. Naj više jih je opet iz Don okolice, koji za vovjavati su ne naj izverstnesi, neg štēm bolje se razmiju, kak treba robiti. Pred husari niti vezda nečeju postati Pri Iszveru čeloga kozackoga regimenta su husari doli scćpali. Kad husare spaziju, naj rajši bi vušli, barem jih ga vnogo više, kak naših husarov.

Bruszilov šerega oprema. Moramo prepoznati, da Bruszilov dobro je prepravil ovu ofenzivu. To je moći videti iz toga kakvo opremu imaju ruski vojniki i kak delaju ruski štuki. Najmre pak sad izverstne žmehke štuke imaju i to dvaput tuliko, kak su predi imali. Japanci i amerikancani dobro su nadelili ruse s oružjem i s municijum. Kak se vidi pod vodjom Bruszila generala puno vekši i lepši je red, samo kozakom nemoreju zapovedati, ovi i vezda robiju, koleju i vaništiju sve, bilo blagu ruthena, romana ili magjara.

Ruski plagatlini. Kak su rusi vu Černovic nlazili, prvo delo jim je to bilo, da na plagatlinah opominaju stanovnike, kakve sve dužnosti imaju i da mirni moraju ostati. Obećali su, da nikomu nikaj nebudo zeli i da nikoga nebudo bantuvali. Još su ne bili svi plagatlini vun prebiti, već su došli kozaki, koj su avikam outer vdrli i kaj je samo bilo moći odnesti, sve su odnesli.

Psi vodiju kozake. Vu ovi ofenzivi opet su rusi na hiljada i hiljada naroda alduvali. Najnovesha bestijalnica je to, da kozaki s velikami psi hodiju iskat naše.

Posvedočeno je, da svaka kozacka sotnja čeli čoport takvih psuv ima i kak zgubiju iz pred očih neprijatelja, odmah pustiju pse i za njimi jaseju. Ove bestije svakoga zgrizeju skim se gde zideju. Jednoga magjarskoga oberlejtinanta tak su zgrizli psi, da je sad na smrtni postelji.

Nevoja med stanovniki. Ruske čete sad ravno tam stojiju, odkud su 1915 leta janusra meseca kervavo zbite bile i odkud su počele iz Bukovine vun retirirati. Imamo nadu, da niti vezda nebudo dugo vu Bukovini kraljuvali rusi, na fletnoma budemo oslobodili stanovnike od ruskih bestijalcov. Rusi svako selo vužeju iz koje vun moraju oditi i poleg toga velika nevola postane med siromackim narodu.

Bukovinski Karpati. Vu Dornavatri sad je ravno takvo življenje, kak je vu Čer-

novicu bilo, kad je okolo varaša boj trajal. Sem se takodjer čujeju štaki i puške. Narod je za to itak miren i za ula se vu naše viteživo i vu — Karpate. Vu Bukovini su Karpati 1800 metrov visoki. Ako ovdí hočeju rusi prék vdrti i zadobiti Mestikanesti klanjec, čele garmade mrtvih rusov bude na lice mesta. Rečemo, da itak moguče jim bude prék klanjca dojtí, stopram onda najdeju veliko zapreku pred sobom. To pak su Magura zvani bregi, koji zapreju put proti Magjarskoj. Rusi sve to dobro znaju i ravno sbog toga radi bi obkolili brege. Pri lavoru i Kirilibaba trajučem bitkam to je bil cilj, da po skritih putah dojdeju prék Mestika klanjca i za hrbtom se navaliju na Dornavatra.

Robiju kozaki. Pokendob rusi né su mogli po ovih skritih putah svoj cilj postići, kozaki su dobili mali počinek i počeli su svoje glavne posle zversavati, tojest robili. Zastaviju putnike i sve jim zemeju, kaj prisebi imaju. Jeden tergovac samo tak je mogel putnicu dobiti od ruskoga oficira, da je pol penuze mu dal, koje je prisebi imel. Ali na penez itak su ga dvaput zastavili kozaki i obedvaput je moral s velikom svotum odkupiti se. Kozaki jednostavno beštialno se sponašaju prama stanovnikom. Divjo su se sponašali vu Valeputna občini, barem su tam svi stanovniki romani.

Rusko kralovanje vu Csernovicu. Glas je došel iz Csernovica, da su tam sve činovnike popisali i dali su jim na glas, da naj pripravni budeju vu Sziberiju iti. Prve dane je mir bil vu varašu, ali kak su se rusi nastanili, već nišci néma mira pred ruskami policajji. Stanovniki dan i noć su skrili po hizah. Vulice su prazne i mrtve, svun ruskih soldatov, néje videti živoga človeka nigdi. Svaki dan viziteraju stanovnike i vnoge su već zatvorili, za koje neznamo, kaj se bude s njimi pripetilo.

Letina vu Bukovini. Rusi jako paziju na želvu. Letina je izverstna bila. Svrho toga od Pruth vode na sever milujeju rusi čelo okolicu, koju sad opet ju budeju obdelali. Od Csernovica na poldan stojećom okolicom se nikaj ne briniju i sve vuništiju, kaj je samo moći.

Kozaki i vure. Sad opet prepovédaju svakojačke novosti od kozakov, ravno tak, kak od početka boja. Još je vnoغو takvih medjimi, koji svakojačke vure nabiraju. S vim beguncem koje su rusi još zastigli vu Csernovicu ili na okolici, zeli su vure. Ali za to su né jako prebirali si, koj néje imel vuru, zeli su mo kaputa, ambrelo ili tašku, tojest sve, kaj su pre šterim našli.

Dobrodušni tolvaj. Je su i takvi kozaki, koje poštvatí treba. Pred jednoga zemeljskoga gospona doleteli su deset kozakov. Kola su postala i začuje se zapoved »Gengi« (peneze) Gospon je zašte imel peneze i samo četiri korune je imel vu žepu, koje je taki prék dal zapovedniko. »Hleba majleš?« (kruha imaš?) zapita opet. Kad je begunec odgovoril, da néma, dal mu je nazat jedno kuruno, da naj si kupi kruha i stém su dale od jabali.

Zakaj vužijeju rusi? Zanemito je povédal jeden kozački oficir na pitanje, zakaj vužijeju negda bez svakoga zroka. Naprimer zakaj su vužgali jedno šumu i sva gctova drva. Oficir je mirno odgovoril: »Skim više vuništimo privas, stém vekeoga kvara budo morali naši platiti i stém mine

naši gospodi volja, da opet boja počneju tirati proti vam.«

Vu Csernovic ide car. Vu glavnim varašu Bukovine jako se pripravljaju, da skim vekšom paradum primeju gori cara. Bil je već takov glas, da car je već pohodil Csernovica, ali to néje istina. Ovaj glas je iz Romanije došel. Vidli su deset automobilo, na kojih je više oficirov, tojest generalov došlo vu glavni varaš i poleg toga su mislili, da i car je med jimi. Još néje znati koji dan bude car vu glavni varaš došel.

Takvo življenje je sad vu Bukovini, od kojega nas Bog odslobodi.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

— **Ruske čete na romanski granici.** Vu bessarabiji opet se jako gibleju rusi. Ruskomu soldackomu zapovedničtvo cilj je to, da skim vekše i friškeše čete pošle vu Bukovinu, k tomu pak, da za ove čete dosta stroška prebavi. Vu Izmailu vnoغو ladjih su naklali zrnjom, koje vu Bukovinu budo spravili. Ladje vu Rēni budo išle, odonud pak po željeznicač budo dalje spravili terha. Vu Rēni vnoغو četah je došlo, koje su odmah na front poslali. 1918 ga leta regrute juliša, 14 ga su nuter pozvali. Sad su počeli vu Ruskim i dijake asentirati, koji su do vezda oslobodjeni bili od toga. Prék Kilija čatorne vnoغو begunca je došlo vu Romaniju iz Rusije.

— **Veliki talijanski zgubiček.** Reppington brigadéroš piše od ostrak-magjarske offenzive i tak veli, da naši offenzivi samo to je bil cilj, da zastavi talijansko pripravleno offenzivo pri Isonzo vodi. Izbilja to su naši post gli. Kad pak su naši vodji vidli, da se gene talijanska offenziva, odmah su na krajšu liniju se potegli, koja je izvanredno močna. To néje retiréranje bilo, neg jako spametno i naprē zračunano delo, za koje su talijani niti né znali.

Talijanske novine same pišeju, da zadnje dane talijanski šereg izvanredno veliki zgubiček je imel Vu gornji talijanski zemlji svi špitali su puni, teško pležerane pak tizam vu južno Talijansko voziju. Svi vlaki i ladje zadnje dane samo pležerce su vozile.

Talijani podjednoma se bolje boriju proti našim med Cma Dieci i Monte Rosta. Svaki dan se navaliju na naše pozicije, ali do vezda još su né mogli liniju predrēti. Pokendob pak od Asiago i Arsiero vnanoga mesta liniju su naši dalje na sever potegli, morali su Assa-Astico laktá sprazniti. Na ovim fronto vnozina talijanske municije za vremena su vu seğurščinu spravili.

Naši sve pozicije deržju vu koje su se onda spravili, kad je odredjeno bilo, da fronta na krajsje moraju spraviti. Naš šereg još i denes na talijanski zemlji stoji i sve festunge i tvrđovine močno vu rukah ima, koji su na ovi liniji.

— **Grčki kralj vu velikom pogibelju.** Kaj sve čela antant vu Grčkim i kak bi se rad rēšil Konstantin kralja, to néje za premisliti. Grčki kralj vu tatoi zvani šumi ima lépoga kaštelja vu kojem po leti stanuje. Sad je opet vu ovim kaštelju bil s celom familijom i svojim dvorom. Minuti tijeden jedno noć antant sve okolo čelo šumu je dal vužgati, da kralj i njegva familija tam zgori. Plamen se je tak hitro

reziril po šumi i tak hitro je došel do kaštelja, da je kralj s svojim obiteljjom samo s velikom teškoćom mogel iz šume vun dojtí. Kralju se vu više mestah oprava vužgata, ali itak su ga njegvi obranili. Od kraljevskih činovnikov petdesetdevet su zgoreli i prék dvēsto jih je pležerano bilo. Šuma još i vezda gori i ogenj se preblizava Athēn glavnomu varašu. Vu velikim dimo kralj je omedlel i samo tak su ga mogli iz goreče šume vun spraviti, da su ravno pri rukah imeli jednoga automobila. Vu Athenu na hiljada i hiljada naroda je po vulicah radostno slavilo kralja i kraljicu.

Tak delaju antantisti vu Grčkim. Sve pak se to nebi dogadjalu vu Grčkim, ako naše i bulgarske šerege pustiju prék granice, kad su 1915. leta pri Vardar vodi zbili francuze i engleze. Ali grčki kralj nas je zastavil vu to ime, da njegov orsag je neutralen. Zahvala mu je sad to, da su mo na glavu vužgati kaštelja. Rēs ima vu tem postu englezki kralj, ruski car, talijanski kralj, i da bude čela kompanija skup, rēs ima i francuzki predsednik. Za srbskoga i montenegrovskoga pak se je né vredno s pomenuti. Evo, kaj je svētni boj zrokuval: kraljeveke krvoloke.

— **Žereče bitke od Lucka na zapad.** Več više danov velika bitka traja od Lucka na zapad. Neprijatelj s orjaškim šeregom vđira, da nam fronta pređere. Rusi veliki zgubiček imaju, ali cilja né su mogli postići. Kaledin generala šereg pri Stry do Stochoda stisnul je nazat našega šerega, ali ovdí smo postali. Sad su rusi od Lucka na poldan počeli strahovitno bitku bez nikakve sreće. Linsingen general zadržal je ruse i višeput jih je nazat zbil, nazadnje pak je skrivince celoga šerega vu močne pozicije za Lipa vodu poteglel.

Pred Luckom nazat smo morali pustiti rusom jeden falacek zemlje, koju su naši od rusov odzeli. Na mesto toga pak smo sad vu takvi poziciji, iz koje nas nemore rus s nikakvom jakostjom vu genuti. Vu jablonici klanjcu gde strahovitno močne tvrđvine imamo, na jezero mrtvih rusov. leži.

KAJ JE NOVOGA?

Pēsma od mladih regrutov.

Ja sem takaj junak v osemnajstom ljetu, Moral bum oditi po širokim svētu.

Cvele su mi cvele folice béle, S Bogom mi ostante grličice mile.

Moram ja oditi na to bojno polje, S Bogom mi ostanti rodno mesto moje.

Zadnjiput si zdehнем, zmislim se na Boga, Ah dragi Bog daj nam brže mira tvoga!

Jezuš i Marija z visoke Visine, Oglej se ti doli na tve tužne sine.

Moral budem tužen nutri rukovati, Od te draga moja lépo se zpričati.

Šetal sem se draga kre tvojeга dvora, Ne si štela čuti mojega govora.

»Štela golub, štela, ali ne sem smela, Štela golub, štela, ali ne sem smela!«

Ne je meni volja niti več živeti, Ar nemorem s tobom rēčku zgovoriti.

Idi listek, idi po širokim svētu, Najdi meni para vu najlepšem mestu.

Oj ti smrt nemilo, kaj si učinila?
Bolje bi me bila maloga vmorila.

Šume, lopi vrti, travica zelena,
S Bogom mi ostani moja domovina!

Tugujuće pisme pivali mi bumo,
Al za svoga doma harčovali bumo!

Bocskahegy.

Sprejc László.

— **Odlikovanje.** Magdalenics Jánoš iz Dezsériaka, koj na ruskom polju vojuje od početka boja, odlikovali su srebernom medalijom. Magdalenica Jánoš je medaliju za hrabro ponašanje dobio.

— **Kaj su šteli rusi.** Zanemito piše Morath major od bojnoga položaja:

— Centralnih orsagov fronta — piše Morath — na ishodu ne su mogli rusi genuti. Ruski offenzivi cilj je bil, da nam ovoga fronta dalko nazat pošikneju. S velikom močjom trsili su se, da takvo zaglozdu zabijeju vu naš front, da nebudemo mogli med šeregi nikakov savez imeti.

Svrho toga su šteli prevzeti Kovele, Pinszka i Lemberga. Prek Karpatov vu Magjarsku su šteli vđrti, da ishodu stran orsaga svojimi čordami obstereju. Romaniju čisto su šteli od nas odrđci i tak pod svoj jarem stianuti. Hindenburga presiliti su šteli, da se nazat potegne i sami ostaneju na Ishodnim morju vladari. Više tijeđnov su to probali, ali ne su mogli to postići. Vu ovi offenzivi pol milijun ljudstva su zgubili rusi i ako dodenemo k tomu, da od početka boja rusi su šest milijunov vojnika zgubili, moremo poleg toga reći, da rus već nigdar nebude tak moćen, da bi mogel svoj cilj zversiti.

— **Nemške pozicije pod zemljum.** Englezi svrho toga su imali tak nezmerno velikoga zgubička, jerbo nemci su pod ruševine i pod zemlju mašinuške skrili. Svedoki su na to, da nemci do zadnje kaple krvi su vojuvali. Mašinuške skrili su vu deset metrov gliboke dekunge i kad su englezi po zaključeni bitki nazat išli vu svoje pozicije, peklenski ogenj su na nje spuščali. Pod zemljum nemci čele festunge su imali. Zabadav su englezi vuništili sela, ne su itak mogli najti pod zemljum skrivene nemce. Kad su englezi na videč ostavlena mesta obhodili, hitro su se sprožile nemške mašinuške i čele rede su pokosile od englezkih pešičkih. Pripetilo se je i to, da su nemci pre zaran vun se potegli iz luknjah i englezom su opali vu robstvo. Ali kad su glavne englezke čete odišle, opet su iz tajnoga mesta potegli se vun nemci i oslobodili su svoje, engleze pak zarobili.

— **Dvęsto jezer vojnika su zgubili englezi.** V pondeljek se je počela druga englezka offenziva i denes ravno tam stojiju, gde su i od početka. Strahovito krvi su englezi preljali. Službeno javiju, da prve dva dane osemdeset jezer engleza se je vuništilo. Devet englezov dojde na dva nemce.

Vu Londonu se već spominaju, da ne budo dugo svoje ljudstvo na mesaro pošilali. Tak veliju, kad pol milijuna vojnika zgubiju »halte« budo zakrićali, ali budo kaj zadobili, ili pak nikaj. To pak se jako fletno more pripetiti, ako svaki dan se tuliko krvi prelje. Englezi sami veliju, da vu ovi offenzivi prek dvęsto jezer vojnika su zgubili.

Englezi tak su počeli vojuvati, kak rusi. Tojest jako na gustoma pošilaju voj-

ničivo na sturmu i poleg toga su tak strahovito vnogo krvi morali preljati.

— **Započne se offenziva pred Saloniki.** Na Balkanu još podjednoma za šancani stojiju neprijatelji. Takov je glas, da antant nebude predi nikaj počel, doklam, Grčka kjemu nprestupi. Na to pak još dugo mora čekali.

Francuzke novine pišeju, da za kratko vręme se počne offenziva pred Salonikom i svrbó toga Serrail general više novinarov je pozval, da nazočni budo barem prve dane. Na macedonskim frontu zadnje vręme sve je mirno bilo. Negda—negda su samo patrole stręlate ili pak zrakoplivci su hitali bombe. Drugač je mir bil. Med vremenom i štuki su se oglasili. Vrućinu skorom nje moći premagati. Vu hladu četerdesetpet građušov kaže toplomerica. Svakojački betegi podeselinili su vu veliki vrućini antanta šerege.

Bulgarci na visokih bregah stojiju i puno zdraveše mestu imaju, kak englezi i francuzi, koj su ne vućni tak veliki vrućini.

Antant šestdeset milijun frankov potroši na tijeđan na macedonskim frontu. S takvim stroškom bi već pol Europe bil mogel splatiti.

— **Ruska navala vu Galiciji.** Vu Bukovini još podjednoma jednaki je položaj i samo okolo Kirlibaba su velike bitke bile vu kojih su naši nazat zbili ruse. Od Dojesztera na poldan takodjer jednaki je položaj i nikaj važnešega ne se je pripetilo.

Samo od Bucaca na zapad se je velika bitka rezvila. Bruszilov, kak se vidi, opet hoće na Bothmer generala šereg se navaliti. Ali kak već višeput, tak je i vezda strahovitnoga zgubička imel. Strahovite sturme su bile i rusi jako svelikim zgubičkom došli su vu naše prve jarke, ali kad je rezerva došla, opet su je vun zbili.

Bruszilov i nadalje bude tiral offenzivu proti Bothmer generala šeregu, ali brčas na ovim frontu nikaj nebude napravil. Pri Stochodu je malo mir bil i samo jedno dvaput su probali rusi naprę dojti, ali obedvaput kervavu su je nazat zbili.

— **Ruski rob vu Tiszi.** Kraszilujikov André vu Aziji se je rodil gde je devetnaest lęt vu miru obdelaval polje. Pred dvemi lętmi zapoved je dobil, da vu boj mora iti. Ovdí su ga vlovili i tak je vu robstvu došel. Dvě leti je vu Dunaszerdahelyu bil i sad su ga k jednom gazdi na žetvu poslali. Slobodno je sim, tam hodil. Ali već se je navolil ovdí i rajsi bi bil nazat odšel vu Aziju vu svoje malo selo. V tork vjutro kad je silje pelal dimom, zmisli se je, da došla je vura za skočiti. Iz visokoga mosta skočil je vu Tiszu i štel ju je preplavali. Siromašen André ne je dobro računal. Dva, tripit je došel gori, ali četrpitut je samo zniknul. Vumrl je vu Tisza vodi.

— **Občinita ruska offenziva.** Repington brigadęroš piše vu Times novine, da ruska offenziva stopram vezda se bude rezvila, kad Hindenburgov i Lipól bajerskoga hercega front ravno vu takvim ognju bude stal, kak i naš front vu Bukovini i Galiciji. Onda od Severnoga morja tijam do romanske granice sve bude vu jednim ognju.

— **Velika bitka pri Sommenu.** Tri dni je strahovita bitka trajala pri Sommenu i barem su francuzi velike čete pustili vu ogenj i veliki zgubiček su imali, ne su mogućni bili nemške pešičke niti iz

jednoga jarka vun spraviti. Došli su i englezi francuzom na pomoć, još veća bitka se je rezvila, još više krvi se je preljaló i na garmade su mrtvi ležali, nemci ne su niti jedno poziciju zgubili i nazadnje francuzi i englezi su predi vpešali i oni su morali odvinuti. Kuliko ljudstva se je poklalo vu ovi strahoviti bitki, to još ne je znati.

— **Obznana.** »Čaklornyai Takarékpénztár« (Čaklornyajska Šparkassa) ravnateljstvo daje na znanje svim onim medjimurcima, koji bi hoteli svojim bližnjim, koji su sada ali u europskim, ali pak u azijskim Rusiji (Siberia) kakti zarobljeni u suzanjstvo, peneze poslati: neg se obrneju k ravnateljstvo. Šparkassa je s jednim inozemnim Bankom u takvim savezu, da more našim zarobljenikim ali u listu, ali pak telegrafično peneze doznačiti. Glavno stvar je to, da se naslov, illi stres bez falinge dobi piše, još bolje je, ako se ona karta, koju je zarobljenik dimo poslal: prek daje ravnateljstvom. Šparkassa na troške malo čeno računa.

— **„Deutschland“ ladja slobodno ide.** Minući tijeđan pisali smo, kak je ova glasovita nemška pod vodom plivajuća ladja iz nenada i na veliki špot englezom vu Ameriku došla. Englezi su odmah počeli zahtjevati od Amerike, da najju zarešteraju, jerbo i to je taborska ladja. Ameriski činovniki službeno su previziterali ladju i pokehdob ne su našli nikakvo oružje na njoj, iz rekli su, da je to trgovačka ladja i slobodno odide onda, kad ravno bude štela.

Sad su na ladju više jezer metercentov niklina na klali i ladja već ide proti domu. Englezi od velike serditosti drugo ne su znali, neg med sobom zavadlali su se za velike peneze, da ova ladja nigdar nebude mogla nazat dojti vu nemsko morskopostajališće.

Nemci jim vre pokažeju, da bude mogla. Već su i drugo ladju tak zvanu »Bremer« poslali vu Ameriku.

— **Vu Verduno francuzi svako hižu budo branili.** Francuzi pišeju, da niti reč nemore od toga biti, da bi Verduna prek dali nemcom. Petain general rekel je, da i onda, ako bi nemški četerdesetdva centimeterni štuki put napravili nemcom vu Verdun i onda svako vulicu i svako hižu do zadnje kaple krvi budo branili. Francuzi ne mariju makar nemci tak restręljaju varaše, da kamen na kamenu ne ostane.

Pęsem đęvojke.

Jezero devetsto šestnajstoga leta.
Na misel mi došla jedna mala pęsma.

Premišlavalá sem denešnje življenje,
O Bože moj mili! junačko trpljenje.

Vnogi mladi junak moral je oditi,
Svoju grlićicu moral ostaviti.

Bože milostiven troji su junaki,
Daj jim milost da bu došel dimo svaki.

Ka bude đęvojkam srce veseleše,
Da budu vas vidle, gda du išle d meše.

V žalosti je stavil milu domovinu,
Gde mu je vęk srce bilo vu veselju.

Doma je ostavil đęvojčice mlade,
Ke budu si steška našle svoje pare.

Vnoga devojčica listek je dodila,
Od svoga junaka, koga je ljubila.

Ali tužen junak moral je vumretili,
Nebu draga mogla njega već videti.

A vi draga braćo, koji ste odišli,
Od Boga vam želim dabi se izišli.

Po hudim vremenu lépo vréme dojde,
Tak i tomu boju jenput konec bude.

Szélencehegy.

Levacsics Regina.

GABONA ÁRAK/CIENA ŽITKA

MÉTERMÁZSA	1 METERCENT	K
Buza	Pšenica	40.—
Rozs	Hrč	32.—
Arpa	Ječmen	32.—
Zab	Zob	38.—
Kukorica uj	Kuruza suha	30.—
Fehér bab uj	Grah beli	40.—
Sárga bab	Grah žuti	40.—
Vegyés bab	Grah zmešen	40.—
Kendermag	Konopljeno seme	52.—
Lenmag	Len	60.—
Tökmag	Koščice	100.—
Bükköny	Grahorka	34.—

Egy nyomdász és egy papirkereskedő tanuló

felvétetik

Strausz Sándor

könyv- és papirkereskedésében, könyvnyomdájában Csáktornyan.

Bensin, henger- és gépolaj, merev gépszir (tovotte zsir), úgyszintén mentőszekrény felszerelés a legjutányosabb árban szerezhető be a

DROGERIÁBAN

Nagykanizsa, Fő-út.

**Bensina, mašin- i cilindrolje, tovotte mašča tulikajše i Apothečki stvari se do-
biju u**

DROGERIA

Nagykanizsa, Fő-út.

Legujabb háborus térképek!

Bródy-féle **EGYPTOM és a NILUS KÖRNYÉKI ORSZÁGOK HÁBORUS TÉRKÉPE. KISÁZSIA és a BAGDADI VASUT HÁBORUSTÉRKÉPE.**
Ára 1.50 kor.

Bródy-féle **SZALONIKI és KÖRNYÉKÉNEK HÁBORUS TÉRKÉPE.**
Kapható: Ára 1.— kor.
Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyvkereskedésében - Csáktornyan

Hajdina vetőmag,

mig a készlet tart, kapható:

ifju Neumann Miksa cégnél
Csáktornyan.

Hajdina sjeme za sejati,

dok drža zaliha, dobiti moči

pri mlad Neumann Miksa firmi
na Csáktornya.

POZOR SELJACI I TRALCI!

Dok zaliha traje prodaje se
izvrstan

PAMUK ZA TKATI.

Osím toga preporučam veliko
skladište svakovrstnog

PLATNA I CIPELA.

Trgovina

k „Varaždinskoj Jeftinoći“

Lazar Deutsch, Varaždin,
Petrovičev trg broj 6.

Három évjáratu bor Tri godišnjo vino

10 hl.-es tétélektől kezdve

od 10 hl. djele počemši je na

eladó.

prodaju.

MURAI, Viziszentgyörgy

= Telefon Viziszentgyörgy 1. szám. =

MURAI, Viziszentgyörgy

= Telefon broj: Viziszentgyörgy 1. =

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

Iparos és kereskedő előfizetőink cégét e rovatban díjmentesen közöljük

Börkereskedő:
Mayer Testvérek Csáktornya
Borbély és fodrász:
Hádasdi Nándor Csáktornya
Mik Szilárd Csáktornya
Mézeskalácsos és viaszgyertyaöntő:
Tihanyi Mihály Damása
Butorraktár:
Horák Ödön (butor- és koporsóraktár) Csáktornya
Cipész:
Kelemen Sándor, férfi és női cipész Csáktornya, városbáz épület
Divatórúhá:
Liszt és Brodnyák Stridóvár
Fényképész:
Ifj. Kovács István Csáktornya
Férfi szabó:
Ivácsics Ignác Csáktornya
Bedics Ferenc Csáktornya

Fűszerkereskedés:
Mayercsák Béla (kőszén, faszén, magvak és a »Műtrágyát Értékesítő-Szövetkezet« raktára. Csáktornya
Gráner Testvérek Csáktornya
Mráz J. Csáktornya
Deutsch Salamon Csáktornya
Hirschsohn Henrik Csáktornya
Deutsch Rezső Csáktornya
Toplák György Kiszabadka Drávasiklós
Kávéház:
Prückler K. Zrínyi kávéháza Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kötélgyártó:
Dornik Rezső Csáktornya
Kőfaragó és sirkőkészítő:
Teresztényák Bódog Csáktornya
Mészáros:
Antonovics József Csáktornya
Órás- és ékszerész:
Pollák Bernát Varaždin

Pék:
Petrics Viktor Csáktornya
Petrics Agoston Csáktornya
Szállító és deszkakereskedő:
Löbl Mór és Fia Csáktornya
Uri- és nőidivat, játék- és diszmiárú:
Kelemen Béla Csáktornya
Vaskereskedés:
Bernyák Károly utóda Csáktornya
Binder Károly Csáktornya
Prostenik Gusztáv Csáktornya
Vendéglők:
Prückler Károly Csáktornya
Pecornik Ottó Csáktornya
Hencsey Gábor Csáktornya
Antonovics József Csáktornya
Budai József Csáktornya
Horváth Mihály (Fehér galamb) Csáktornya
Deutsch Jenő Csáktornya
Kelemen Imre Csáktornya
Prusztz Alajos Csáktornya

Deutsch Zsigmond Csáktornya
Schlesinger Mór Csáktornya
Bagola István vendéglője Csáktornya
»A vasúthoz« Csáktornya
Singer Salamon Kiszabadka
Sőgőry János Drávanagyfalu
Novák József Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagy. Drávasárhely
Kovács Mihály korcsm. Drávasárhely
Leitmann Bálint Szentilona
Feigelstock András Budapest, VII., Klauzál-tér 13.
Kozják Mihály Kiszabadka
Baumbach Rezső Szentilona
Reiner János Ráczkanizsa
vegyeskereskedés, Petáncai savanyúság központi raktár és szállítási vállalat Csáktornya
Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős Csáktornya
Spitzer Elek vegyeskeres. és korcsmáros Pusztafa
Vászonkereskedő:
Szivoncsák Antal Csáktornya